

ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ & ΕΡΕΥΝΑ XIII

Από το ερευνητικό έργο
του Τομέα Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης
Αθήνα, 7-9 Απριλίου 2021

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας

Επιμέλεια εξωφύλλου:

Γ. Βαβουρανάκης και Δ. Πλάντζος

Εικόνα εξωφύλλου:

Ειρήνη Πετροπούλου, μεταπτυχιακή φοιτήτρια Κλασικής Αρχαιολογίας

Εικόνα οπισθοφύλλου

Εφραίμ-Αθανάσιος Ανδρεαδάκης, απόφοιτος Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Οι περιλήψεις των ανακοινώσεων δημοσιεύονται όπως παραδόθηκαν από τους συγγραφείς.

Η Οργανωτική Επιτροπή

Δ. Πλάντζος

Γ. Βαβουρανάκης

Α. Δρανδάκη

Ε. Μαυρομιχάλη

Μ. Μούλιου

Πρόγραμμα Συμποσίου

Για να παρακολουθήσετε το συνέδριο μπορείτε να συνδεθείτε στο κανάλι του youtube του ΕΚΠΑ, στον σύνδεσμο που αναφέρεται κάθε μέρα. Για να συμμετάσχετε στο συνέδριο, είτε με ανακοίνωση είτε στη συζήτηση, θα πρέπει να συνδεθείτε στην πλατφόρμα WebEx μέσω του συνδέσμου που αναφέρεται σε κάθε συνεδρία.

ΤΕΤΑΡΤΗ, 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021

Παρακολούθηση μέσω YouTube: <https://youtu.be/M8gboyN5QoU>

Εναρκτήρια Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m7ed517ba0188ce46b5b40e65726b0950>

Προεδρία: Π. Βαλαβάνης

- 17:00 Έναρξη – χαιρετισμοί
- 17:20 Δ. Πλάντζος, Το έργο του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης (2019-2021)
- 18:00 Γ. Παπαδάτος – Γ. Βαβουρανάκης, Η Πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα το 2019.
- 18:30 Κ. Κοπανιάς – Δ. Πλάντζος, ArchaeoCosmos. Ιστορική Γεωγραφία της Μεσογείου και της Εγγύς Ανατολής.
-

Α΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m51f67081c01b6c7002b258321f0ecea4>

Προεδρία: Δ. Παυλόπουλος – Μ. Ευθυμίου

- 19:00 Π. Πετρίδης, Ο φιλελληνισμός της καθημερινότητας: Πιάτα γαλλικών εργοστασίων με σκηνές από τον Αγώνα της Ανεξαρτησίας.
- 19:15 Έ. Μαυρομιχάλη, Η «παροικία» των Αμερικανίδων γλυπτριών στη Ρώμη (1850-1876). Η ηγετική φυσιογνωμία της Harriet Hosmer (1830-1908).
- 19:30 Έ. Στάικου, Ο άγγελος του Théophile Bra ως έμπνευση για τη Σεραφίτα του Honoré de Balzac.
- 19:45 Μ. Γιοχάλας, ΙΩΑ. ΚΑΡΠΑΚΗΣ ΕΠΟΙΕΙ ΤΗΝΙΟΣ. Τα έργα του Ιωάννου Καρπάκη στο Α΄ Κοιμητήριο Αθηνών.
- 20:00 Δ. Παυλόπουλος, Πάθη νεοελληνικών γλυπτών.
- 20:15 Συζήτηση
-

ΠΕΜΠΤΗ, 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021

Παρακολούθηση μέσω YouTube: <https://youtu.be/olOpoTyQMcw>

Β΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=md9e32cbbb51316bc0021ae90e78e16ae>

Προεδρία: Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη – Γ. Βαβουρανάκης

- 09:30 Μ. Γκούμα, Η συμβολή της μικρομορφολογίας στην ανίχνευση επιφανειών χρήσης στο Δασκαλιό Κέρου.
  - 09:45 Α. Νικολοπούλου – Ε. Φιλιππάκη, Αρχαιομετρικές αναλύσεις μετάλλινων αντικειμένων από την περιοχή Μέση-Γλυφάδα του Ν. Ροδόπης: Προκαταρκτικά αποτελέσματα.
  - 10:00 Ν. Πολυχρονάκου Σγουρίτσα, Ο μυκηναϊκός οικισμός στους Λαζάρηδες Αίγινας.
  - 10:15 Συζήτηση
-
- 10:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Γ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m6727e78e156a6f850ca513750937566d>

Προεδρία: Ε. Μαντζουράνη – Ε. Πλάτων

- 10:45 Γ. Βαβουρανάκης, Οικοθέση και ανθρώπινη δραστηριότητα στην προϊστορική νότια-κεντρική Κρήτη.
  - 11:00 Γ. Σοφιανός, Μινωική αρχιτεκτονική και κατοικία: Από την Προανακτορική στην Παλαιοανακτορική περίοδο.
  - 11:15 Κ. Γλαράκη, Ο θολωτός τάφος στη Μυρσίνη Σητείας.
  - 11:30 Συζήτηση
-
- 11:45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Δ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=maeaea8894a31bfab28630c8237a3f45d>

Προεδρία: Ν. Πολυχρονάκου Σγουρίτσα – Α. Χασιακού

- 12:00 Ε. Μαντζουράνη, Η άγρια πανίδα στην τέχνη της προϊστορικής Κύπρου με αναφορές στο ζωοαρχαιολογικό αρχείο.
  - 12:15 Κ. Κοπανιάς, Χετταίοι και Μυκηναίοι στην Κύπρο στα τέλη της ΥΕΧ.
  - 12:30 Ι. Βοσκός, Χ. Θεοτοκάτου, Κ. Κοπανιάς, Δ. Παπαγεωργίου, Ανιχνεύοντας στοιχεία της κοινωνικο-πολιτικής εξέλιξης στην περιοχή του Κουρίου (Κύπρος) κατά την ΥΕΧ-ΠΕΣ.
  - 12:45 Ε. Βέμου, Το δρεπανόσχημο ξίφος στην περιοχή της Συροπαλαιστίνης στην ΥΕΧ: Σύμβολο κύρους ή χρηστικό αντικείμενο;
  - 13:00 Συζήτηση
-
- 13.15 ΔΙΑΚΟΠΗ – ΕΠΙΤΟΙΧΙΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ:
Χρ. Κανελλόπουλος, Οι ανασκαφές του Τομέα από ψηλά

Ε΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=ma5d1c4295b9a9b7b40325f0b218b1400>

Προεδρία: Εύ. Σημαντώνη-Μπουρνιά – Ό. Παλαγγιά

- 15:00 Στ. Κατάκης, Τμήμα από το αέτωμα του αρχαϊκού ναού του Διονύσου στην Επίδαυρο: Μία πρώτη προσέγγιση.
- 15:15 Β. Λαμπρινουδάκης, Ά. Παπαδημητρίου, Ευ. Καζολιάς, Ν. Κατσαράιος, Α. Σφυρόερα, Ανασκαφή του προδρομικού κτηρίου της Θόλου στο Ασκληπιείο της Επιδαύρου (2019-2020).
- 15:30 Π. Κωνσταντινίδης, Ανάγλυφο με παράσταση εγκοίμησης από το Ασκληπιείο της Επιδαύρου.
- 15:45 Ν. Κούρου, Τήνος-Ξώμπουργο 2019-2020. Το Κλασικό κτήριο και το στρώμα καταστροφής με τις επιτύμβιες στήλες.
- 16:00 Συζήτηση
-
- 16:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Στ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m3cf8984a59c860a3e52066c2cfd88283>

Προεδρία: Β. Λαμπρινουδάκης – Λ. Παλαιοκρασσά-Κόπιτσα

- 16:30 Ν. Χαροκόπος, Μεταξύ παράδοσης και ανανέωσης: Σκέψεις για την απαρχή και την εξέλιξη της ενδυμασίας των μουσικών στην Αρχαϊκή περίοδο.
- 16:45 Ά. Χριστοφίδης, Η απεικόνιση του νεκρού Αϊάντα ως σύμβολο μίας νέας ταυτότητας.
- 17:00 Ι. Μήτσιος, Νέες ταυτίσεις στο δυτικό αέτωμα του Παρθενώνα: Η περίπτωση των μορφών Ρ, Q και R.
- 17:15 Π. Βαλαβάνης, Σκέψεις για την εκατόμβη των Παναθηναίων.
- 17:30 Συζήτηση
-
- 17:45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Ζ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m0c2fad64b977031fb8fe5ed18c3b6ffc>

Προεδρία: Χρ. Κανελλόπουλος – Ειρ. Πέππα-Παππαϊωάννου

- 18:00 Δ. Ανδρίκου, Ζητήματα σχεδιασμού αρχαίων ελληνικών θεάτρων.
- 18:15 Λ. Τσατσαρώνη, Από τη Νότια Πλατεία της Αγοράς έως το Ωρολόγιο του Κυρρήστου.
- 18:30 Φ. Μπαλλά, Τα μυστικά της στρωματογραφίας σε ένα από τα παρόδια νεκροταφεία της Αρχαίας Σικυώνας.
- 18:45 Ι. Μπούζα, Η διδασκαλία της αρχαιολογίας στο ΕΚΠΑ τα πρώτα τριάντα χρόνια λειτουργίας του (1837-1867).
- 19:00 Συζήτηση
-

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021

Παρακολούθηση μέσω YouTube: <https://youtu.be/6JvEkJDxe2A>

Η΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m9cd2e7d3590e81c8c1ec455da1f4ec79>

Προεδρία: Γ. Κοκκορού-Αλευρά – Α. Λαιμού

-
- 09:30 Ν. Δημάκης, Θάνατος και (λαϊκή) θρησκεία. Θρησκευτικές απηχήσεις σε ταφικά σύνολα των ελληνιστικών χρόνων.
- 09:45 Ε. Κεφαλίδου, «Ανιχνεύοντας την Ανα-κύκλωση»: Ένα ερευνητικό πρόγραμμα του Ε.Κ.Π.Α.
- 10:00 Β. Σαμαράς, Από την Αρχαιολογία της Πειρατείας στην Πειρατική Αρχαιολογία (Α.Π.Πειρ.Α.). Πρώτη παρουσίαση του ερευνητικού προγράμματος.
- 10:15 Λ. Λαμπρινού – Ειρ. Πέππα-Παπαιωάννου, Από την μνημειακή αναχρησιμοποίηση των σπολίων στην αναζήτηση των μνημείων: Ανασκαφή στο «Διογέπειο Γυμνάσιο».
- 10:30 Συζήτηση
-
- 10:45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Θ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m9cd2e7d3590e81c8c1ec455da1f4ec79>

Προεδρία: Ν. Κούρου – Ε. Κεφαλίδου

-
- 11:00 Λ. Παλαιοκρασσά-Κόπιτσα – Γ. Πάλλης, Η ανασκαφή Παλαιόπολης Άνδρου κατά τη διετία 2019-2020.
- 11:15 Γ. Δουλφής, Ανασκαφή χωρίς χρώμα: Το αρχείο της Πανεπιστημιακής ανασκαφής στην Καρδάμαινα (αρχαία Αλάσαρνα) της Κω.
- 11:30 Μ. Σαρρή, Ο Θάνατος του Ακταίωνα: Η διαφορετική παρουσίαση του μύθου στη ρωμαϊκή Κρήτη.
- 11:45 Θ. Γεωργόπουλος, Επώνυμα ανδρικά ιδιωτικά πορτρέτα στην Αττική του 3ου αι. μ.Χ.
- 12:00 Συζήτηση
-
- 12:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Ι΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m9cd2e7d3590e81c8c1ec455da1f4ec79>

Προεδρία: Δ. Πλάντζος – Γ. Παπαδάτος

-
- 12:30 Χ. Δαμανάκη, Η αρχαιοελληνική αγγειογραφία ως μουσειακό έκθεμα: Από το Βλέμμα στο Νόημα.
- 12:45 Κλ. Γιαννίρη, Ρήξεις και ασυνέχειες στη σύγχρονη ορεινή Κρήτη μέσα από τη ματιά ενός προγράμματος αρχαιολογικής εθνογραφίας.
- 13:00 Μ. Μούλιου, Το Μουσείο Μέσα Μου: ένα πρωτότυπο συμμετοχικό πρότζεκτ κοινωνικοπολιτιστικής σύνδεσης σε μια περίοδο φυσικής αποστασιοποίησης.
- 13:15 Συζήτηση
-

13.30 ΔΙΑΚΟΠΗ – ΕΠΙΤΟΙΧΙΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ:

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m5deb1074b34383786b03e3f121c26303>

Ε. Πετρίδης, Έργα ξυλογλυπτικής από την «κοπτική» Αίγυπτο στην συλλογή του Μουσείου Μπενάκη (4ος-7ος αι.).

Ρ.-Θ. Παλλαντζάς, Μεταβυζαντινά καλύμματα ιερών σκευών στις συλλογές του Μουσείου Μπενάκη.

ΙΑ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=m37485e96f98e40346ee944021d96cf1c>

Προεδρία: Ν. Γκιολές – Α. Δρανδάκη

15:30 Ν. Μιχαήλ, Το μνημείο της Ρωμαϊκής Αγοράς των Δελφών: Αρχιτεκτονική και λειτουργία.

15:45 Γ. Δελλή, Νέα στοιχεία για την τοπογραφία της βυζαντινής Σάμου κατά τους μεταβατικούς αιώνες.

16:00 Α. Νάστου, Η βυζαντινή Βρύα. Προς μια ανασύνθεση της ταυτότητας του οικισμού.

16:15 Συζήτηση

16:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΙΒ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=mabcee1e7bbfeda1d21ad30092fc9421a>

Προεδρία: Π. Πετρίδης – Σ. Καλοπίση-Βέρτη

16:45 Έ.-Ευ. Μπία, Η πρωτοβυζαντινή μαγειρική κεραμική από την έπαυλη DOM5 στο Λιμένα της Θάσου.

17:00 Α. Βασιλείου, Η Αργολίδα στην περίοδο της Φραγκοκρατίας και της α΄ Βενετοκρατίας μέσα από τη μαρτυρία της εισηγμένης εφυσωμένης κεραμικής (13ος – α΄ μισό 16ου αι.).

17:15 Γ. Πάλλης, Παλαιολόγειο ανάγλυφο του Χριστού Εμμανουήλ από τη συλλογή της Βιβλιοθήκης του Αδριανού στην Αθήνα.

17:30 Συζήτηση

17:45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΙΓ΄ Συνεδρία

<https://uoa.webex.com/uoa/j.php?MTID=mfe1e8e79c574c73ebe8dd38e4ddd9464>

Προεδρία: Μ. Παναγιωτίδη-Κεσίσογλου – Γ. Πάλλης

18:00 Δ. Κωνσταντέλλου, Ένα ποίημα του Θεοδώρου Προδρόμου στη λατινοκρατούμενη Νάξο: Το επίγραμμα στην παράσταση της Αποκαθήλωσης στον ναό του Αγίου Γεωργίου στην Κάτω Ποταμιά.

18:15 Ν. Μαστροχρήστος, Σχόλια σε μια τοιχογραφία του διακόσμου του Αγίου Νικολάου στο Φουντουκλί Ρόδου (1497/8): Ο άγιος Γεώργιος ο ΚΟΡΑΙ ο Διασορίτης.

18:30 Α. Μπεκιάρης, Ο ζωγράφος Φίλιππος Γουλ και η μνημειακή ζωγραφική στην Κύπρο περί το 1500.

18:45 Α. Δρανδάκη, Η άορατη τέχνη: Ρωσικές εικόνες στην Ελλάδα (16ος-19ος αι.).

19:00 Συζήτηση - Κλείσιμο του Συμποσίου

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ XIII:

ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, 7-8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021

Το Συμπόσιο διεξάγεται εξ ολοκλήρου με ψηφιακά μέσα (πλατφόρμα WebEx και στο κανάλι του ΕΚΠΑ στο YouTube). Οι σύνεδροι παρακαλούνται να συνδέονται τηλεματικά, επιλέγοντας τον κατάλληλο ηλεκτρονικό σύνδεσμο για κάθε συνεδρία, όπως αναφέρεται στο Πρόγραμμα. Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στο Κέντρο Λειτουργίας & Διαχείρισης Δικτύου του ΕΚΠΑ και στον Απόστολο Ζαφειρόπουλο (Μονάδα Πληροφορικής Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας).